Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kolmas jaosto)

10 päivänä tammikuuta 2017 *

Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Kannekirjelmän täsmällisyys — Vanhentuminen — Tutkittavaksi ottaminen — Perusoikeuskirjan 47 artikla — Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto — Aineellinen vahinko — Aiheutuneet tappiot — Maksamatta jätetylle sakolle kertyneet korot — Pankkitakauskulut — Mahdollisuuden menettäminen — Aineeton vahinko — Syy-yhteys

Asiassa T-577/14,

Gascogne Sack Deutschland GmbH, kotipaikka Wieda (Saksa), ja

Gascogne, kotipaikka Saint-Paul-les-Dax (Ranska),

edustajinaan asianajajat F. Puel, E. Durand ja L. Marchal,

kantajina,

vastaan

Euroopan unioni, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, asiamiehinään aluksi A. Placco, sittemmin J. Inghelram ja S. Chantre,

vastaajana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään N. Khan, V. Bottka ja P. van Nuffel,

väliintulijana,

ja jossa on kyse SEUT 268 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta sen vahingon korvaamiseksi, joka kantajille on väitetysti aiheutunut unionin yleisessä tuomioistuimessa 16.11.2011 annettuun tuomioon Groupe Gascogne vastaan komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annettuun tuomioon Sachsa Verpackung vastaan komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674) johtaneissa asioissa käytyjen oikeudenkäyntien keston vuoksi,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Papasavvas sekä tuomarit I. Labucka, E. Bieliūnas (esittelevä tuomari), V. Kreuschitz ja I. S. Forrester,

kirjaaja: hallintovirkamies G. Predonzani,

* * Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 28.6.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Sachsa Verpackung GmbH, nykyinen Gascogne Sack Deutschland GmbH, ja Groupe Gascogne SA, nykyinen Gascogne, nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 23.2.2006 jättämillään kannekirjelmillä kanteet [SEUT 101] artiklan mukaisesta menettelystä (asia COMP/F/38.354 – Teollisuussäkit) 30.11.2005 tehdystä komission päätöksestä K(2005) 4634 (jäljempänä päätös K(2005) 4634). Kanteissaan ne lähinnä vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin kumoaa tämän päätöksen niitä koskevilta osin tai toissijaisesti alentaa niille määrätyn sakon määrää.

2 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi nämä kanteet 16.11.2011 antamallaan tuomiolla Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 antamallaan tuomiolla Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674).

3 Gascogne Sack Deutschland ja Groupe Gascogne valittivat 27.1.2012 jättämillään valituskirjelmillä 16.11.2011 annetusta tuomiosta Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetusta tuomiosta Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674).

4 Unionin tuomioistuin hylkäsi nämä valitukset 26.11.2013 antamallaan tuomiolla Gascogne Sack Deutschland v. komissio (C-40/12 P, EU:C:2013:768) ja 26.11.2013 antamallaan tuomiolla Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:770).

Oikeudenkäynti ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

5 Kantajat Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.8.2014 jättämällään kannekirjelmällä tämän kanteen Euroopan unionia, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, vastaan.

6 Euroopan unionin tuomioistuin esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.11.2014 jättämällään erillisellä asiakirjalla 2.5.1991 annetun unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohtaan perustuvan oikeudenkäyntiväitteen.

7 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Euroopan unionin tuomioistuimen esittämän oikeudenkäyntiväitteen 2.2.2015 antamallaan määräyksellä Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni (T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2015:80) ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

8 Euroopan unionin tuomioistuin teki unionin tuomioistuimen kirjaamoon 11.3.2015 jättämällään valituskirjelmällä 2.2.2015 annetusta määräyksestä Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni (T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2015:80) valituksen, joka merkittiin rekisteriin numerolla C-125/15 P.

9 Unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja päätti 14.4.2015 antamallaan määräyksellä Euroopan unionin tuomioistuimen pyynnöstä lykätä tämän asian käsittelyä siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa asiassa C-125/15 P, unionin tuomioistuin v. Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne.

10 Unionin tuomioistuin poisti asian rekisteristä 18.12.2015 antamallaan määräyksellä unionin tuomioistuin v. Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne (C-125/15 P, ei julkaistu, EU:C:2015:859).

11 Kun asian käsittely oli aloitettu uudelleen, Euroopan komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 15.1.2016 jättämällään kirjelmällä saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen Euroopan unionin tuomioistuimen vaatimuksia.

12 Euroopan unionin tuomioistuin jätti vastineensa 17.2.2016.

13 Unionin yleinen tuomioistuin siirsi asian samana päivänä laajennettuun kolmanteen jaostoon.

14 Unionin yleinen tuomioistuin päätti 2.3.2016, ettei toinen kirjelmien vaihto ollut tarpeen. Lisäksi se pyysi työjärjestyksensä 89 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena Euroopan unionin tuomioistuinta ilmoittamaan, oliko tämä pyytänyt ja saanut kantajilta ja komissiolta luvan esittää tietyt vastinekirjelmän liitteenä olevat ja 16.11.2011 annettuun tuomioon Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671; jäljempänä asia T-72/06) ja 16.11.2011 annettuun tuomioon Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674; jäljempänä asia T-79/06) johtaneisiin asioihin liittyvät asiakirjat.

15 Unionin yleisen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 15.3.2016 antamallaan määräyksellä Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni (T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2016:189) kirjelmän, jolla komissio oli pyytänyt saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen Euroopan unionin tuomioistuimen vaatimuksia, ja täsmensi, että komissiolla oli 2.5.1991 annetun työjärjestyksen 116 artiklan 6 kohdassa määrätyt oikeudet.

16 Euroopan unionin tuomioistuin vastasi 18.3.2016 edellä 14 kohdassa mainittuun kysymykseen. Se vaati unionin yleistä tuomioistuinta toteamaan ensisijaisesti, ettei sen tarvinnut pyytää eikä saada kantajilta ja komissiolta lupaa asioihin T-72/06 ja T-79/06 liittyvien asiakirjojen esittämiseen, ja toissijaisesti, että asianosaiset ja komissio olivat implisiittisesti antaneet sille tämän luvan. Edelleen toissijaisesti Euroopan unionin tuomioistuin vaati, että sen vastausta pidettäisiin prosessinjohtotoimea koskevana hakemuksena, jolla vaadittiin, että unionin yleinen tuomioistuin määrää esitettäväksi asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistot ja erityisesti vastinekirjelmän liitteenä olevat asiakirjat.

17 Unionin yleisen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja päätti 4.4.2016 poistaa asiakirja-aineistosta ne käsiteltävässä asiassa esitetyn vastinekirjelmän liitteisiin sisältyneet asiakirjat, jotka liittyivät asioihin T-72/06 ja T-79/06. Se perusteli päätöstään yhtäältä sillä, että Euroopan unionin tuomioistuin ei ollut pyytänyt eikä saanut asioiden T-72/06 ja T-79/06 asianosaisilta lupaa esittää mainittuja asiakirjoja, ja toisaalta sillä, ettei tämä ollut hakenut unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 38 artiklan 2 kohdan mukaisesti lupaa tutustua näitä asioita koskeviin asiakirja-aineistoihin. Toiseksi unionin yleisen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja päätti työjärjestyksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti pyytää kantajia ottamaan kantaa edellä 16 kohdassa mainitussa Euroopan unionin tuomioistuimen 18.3.2016 päivätyssä vastauksessa toissijaisesti esitettyyn prosessinjohtotoimea koskevaan hakemukseen.

18 Kantajat vaativat 20.4.2016 unionin yleistä tuomioistuinta hylkäämään Euroopan unionin tuomioistuimen esittämän prosessinjohtotoimea koskevan hakemuksen, koska hakemus ei täyttänyt työjärjestyksen 88 artiklassa mainittuja edellytyksiä ja koska se olisi johtanut työjärjestyksessä määrättyjen todistelua ja asiakirja-aineistoon tutustumista koskevien sääntöjen kiertämiseen.

19 Unionin yleinen tuomioistuin totesi 27.4.2016, että käsiteltävän asian valmistelu ja ratkaiseminen edellyttivät riidan kohteen perusteella sitä, että asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistot asetetaan sen saataville. Tämän vuoksi unionin yleinen tuomioistuin määräsi työjärjestyksensä 89 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena, että asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistot otetaan nyt käsiteltävän asian asiakirja-aineistoon.

20 Euroopan unionin tuomioistuin ja kantajat pyysivät 8.6.2016 ja 20.6.2016 asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistojen tiedoksi antamista.

21 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 28.6.2016 pidetyssä istunnossa.

22 Kantajat vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

— toteaa Euroopan unionin olevan sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa sen johdosta, että unionin yleisessä tuomioistuimessa käyty oikeudenkäynti ei ole täyttänyt vaatimuksia asian ratkaisemisesta kohtuullisessa ajassa

— velvoittaa Euroopan unionin maksamaan asianmukaisena ja täysimääräisenä korvauksena unionin lainvastaisesta menettelystä kantajille aiheutuneista aineellisista ja aineettomista vahingoista jäljempänä mainitut määrät hyvitys- ja viivästyskorkoineen, joiden määrä vastaa Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä, laskettuina kanteen nostamispäivästä:

  — 1 193 467 euroa tappioista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että seuraamuksen rahamäärälle on jouduttu maksamaan ylimääräistä laillista korkoa pitemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista

  — 187 571 euroa tappioista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että pankkitakauksesta on ollut maksettava lisämaksuja pitemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista

  — 2 000 000 euroa epävarmuuden pitkittymisen takia saamatta jääneistä voitoista ja/tai tappioista

  — 500 000 euroa aineettomasta vahingosta

— toissijaisesti määrää hankittavaksi asiantuntijalausunnon 2.5.1991 annetun unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 65 artiklan d alakohdan, 66 artiklan 1 kohdan ja 70 artiklan mukaisesti, jos katsotaan, että aiheutuneen vahingon määrä on arvioitava uudelleen

— velvoittaa Euroopan unionin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

23 Euroopan unionin tuomioistuin vaatii komission tukemana, että unionin yleinen tuomioistuin

— ensisijaisesti jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti hylkää väitettyjä aineellisia ja aineettomia vahinkoja koskevan korvausvaatimuksen perusteettomana

— edelleen toissijaisesti hylkää vahingonkorvausvaatimuksen perusteettomana siltä osin kuin se koskee väitettyjä aineellisia vahinkoja ja määrää kantajille väitetysti aiheutuneista aineettomista vahingoista korvauksen, jonka määrä on enintään 5 000 euroa

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

A *Tutkittavaksi ottaminen*

24 Euroopan unionin tuomioistuin esittää kaksi oikeudenkäyntiväitettä. Niistä ensimmäisen mukaan kannekirjelmä ei ole selkeä eikä täsmällinen, ja toisen väitteen mukaan väitettyjä aineettomia vahinkoja koskeva korvausvaatimus on vanhentunut.

1. *Ensisijainen oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan kannekirjelmä ei ole selkeä eikä täsmällinen*

25 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan, luettuna yhdessä tämän perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan sekä 2.5.1991 annetun työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan kanssa, mukaan kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista kanteen tukeutumatta muihin tietoihin. Oikeusvarmuuden ja hyvän lainkäytön takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kantaja perustaa kanteensa, käyvät ilmi ainakin pääpiirteittäin itse kannekirjelmästä, kunhan ne on esitetty johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi. Näiden vaatimusten täyttämiseksi kannekirjelmässä, jossa vaaditaan sellaisten vahinkojen korvaamista, jotka unionin toimielimen on väitetty aiheuttaneen, on mainittava seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä kantajan moittima toimielimen toiminta, syyt, joiden takia kantaja katsoo, että toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä tämän vahingon laatu ja laajuus (ks. tuomio 7.10.2015, Accorinti ym. v. EKP, T-79/13, EU:T:2015:756, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Euroopan unionin tuomioistuimen esittämiä väitteitä on arvioitava näiden seikkojen valossa.

a) Aineellisia ja aineettomia vahinkoja kärsineen osapuolen henkilöllisyys

27 Euroopan unionin tuomioistuin väittää, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska kannekirjelmässä ei selkeästi ja täsmällisesti mainita aineellisia ja aineettomia vahinkoja kärsineen osapuolen henkilöllisyyttä.

28 Tältä osin kannekirjelmästä ja siihen liitetyistä asiakirjoista ensinnäkin ilmenee, että Gascogne ja Gascogne Sack Deutschland ovat nostaneet kanteen yhdessä. Kannekirjelmässä esitetyt korvausvaatimukset koskevat aineellisia ja aineettomia vahinkoja, joita kantajille on väitetysti aiheutunut asioiden Gascogne (T-72/06) ja Gascogne Sack Deutschland (T-79/06) ratkaisemiseen kuluneen ajan vuoksi.

29 Väitetyistä aineellisista vahingoista Euroopan unionin tuomioistuin väittää ainoastaan, etteivät kantajat ole osoittaneet, että niille olisi kummallekaan aiheutunut tällaisia vahinkoja. Euroopan unionin tuomioistuimen esittämät väitettyjä aineellisia vahinkoja kärsineen osapuolen yksilöimistä koskevat väitteet on siis tarvittaessa tutkittava arvioitaessa kanteen perusteltavuutta.

30 Väitetyistä aineettomista vahingoista on kolmanneksi todettava, ettei kannekirjelmää tosiaankaan ole laadittu täysin yksiselitteisesti. Kun kuitenkin otetaan huomioon kannekirjelmän kokonaissisältö ja kantajien suullisen käsittelyn aikana antamat selitykset, joihin Euroopan unionin tuomioistuimella on ollut mahdollisuus ottaa kantaa, kannekirjelmän on todettava koskevan kummallekin kantajalle aiheutuneiden aineettomien vahinkojen korvaamista.

31 Väitettyä vahinkoa kärsineestä osapuolesta on todettava, että kannekirjelmän sisältö on riittävä, jotta Euroopan unionin tuomioistuin on voinut sen perusteella valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin kykenee ratkaisemaan kanteen.

32 Euroopan unionin tuomioistuimen väite, jonka mukaan kannekirjelmässä ei riittävän selkeästi ja täsmällisesti yksilöidä vahinkoja kärsineen osapuolen henkilöllisyyttä, on siten hylättävä. Samoista syistä on hylättävä myös se Euroopan unionin tuomioistuimen esittämä väite, jonka mukaan Gascogne Sack Deutschlandilta mahdollisesti puuttuisi oikeussuojan tarve.

b) Väitettyjen aineettomien vahinkojen syy, sisältö ja laajuus

33 Euroopan unionin tuomioistuin väittää, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska kannekirjelmässä ei määritellä riittävän selkeästi ja täsmällisesti väitettyjen aineettomien vahinkojen syytä, sisältöä ja laajuutta.

34 Tältä osin on ensinnäkin korostettava, että se Euroopan unionin tuomioistuimen esittämä väite, jonka mukaan kannekirjelmässä annettaisiin ymmärtää, että väitetyt aineettomat vahingot voisivat johtua yleisestä taloudellisesta tilanteesta tai kantajien vaikeuksista löytää ostajaa, liittyy kanteen perusteltavuuden arviointiin ja tarkemmin sanottuna sen arviointiin, onko väitetyn rikkomisen ja siitä väitetysti aiheutuneiden aineettomien vahinkojen välillä syy-yhteys.

35 Siltä osin kuin on toiseksi kyse väitettyjen aineettomien vahinkojen sisällöstä, on totta, että perustelut, joita kantajat esittävät luetellessaan niille väitetysti aiheutuneita aineettomia vahinkoja, ovat ylimalkaiset. Kannekirjelmässä esitettyjen selitysten ja viittausten valossa nämä perustelut vaikuttaisivat kuitenkin riittäviltä. Lisäksi se mahdollisuuden menettämisestä aiheutuneiden aineellisten vahinkojen ja väitettyjen aineettomien vahinkojen välillä tapahtunut sekaannus, johon Euroopan unionin tuomioistuin vetoaa, samoin kuin riski kaksinkertaisen korvauksen saamisesta samasta vahingosta liittyvät kumpikin kanteen perusteltavuuden arviointiin.

36 Väitettyjen aineettomien vahinkojen laajuudesta kantajat toteavat kolmanneksi perustellusti, että väitettyjä aineettomia vahinkoja ei määritelmänsä mukaisesti voida määrittää tarkasti. Kantajat ovat myös esittäneet joitakin asiayhteyteen liittyviä seikkoja, joilla korvausvaatimuksen määrää voidaan niiden mukaan perustella. Lisäksi ne ovat esittäneet oman arvionsa niille aiheutuneen vahingon määrästä. Suullisessa käsittelyssä kantajat vielä täsmensivät ajanjakson, jonka aikana aineettomat vahingot ovat väitetysti aiheutuneet. Tämä tilanne ei suinkaan ole estänyt Euroopan unionin tuomioistuinta puolustautumasta. Sillä on ensinnäkin ollut mahdollisuus ottaa kantaa tähän kysymykseen suullisessa käsittelyssä. Toiseksi se on esittänyt oikeudenkäyntiväitteen, jonka mukaan väitettyjä aineettomia vahinkoja koskeva korvausvaatimus on vanhentunut. Kolmanneksi se väittää, etteivät kantajat ole esittäneet näyttöä aineettomien vahinkojen olemassaolosta ja syy-yhteydestä. Neljänneksi tämä toimielin väittää ainoastaan toissijaisesti, että kantajille aiheutuneiden aineettomien vahinkojen määräksi olisi arvioitava enintään 5 000 euroa.

37 Kantajat ovat siten esittäneet riittävästi seikkoja, joiden perusteella väitetyn aineettoman vahingon syytä, sisältöä ja laajuutta on mahdollista arvioida, ja siten antaneet Euroopan unionin tuomioistuimelle edellytykset puolustautua. Myös unionin yleinen tuomioistuin kykenee näiden seikkojen perusteella ratkaisemaan kanteen.

38 Euroopan unionin tuomioistuimen esittämä väite, jonka mukaan kannekirjelmässä ei määritellä riittävän selkeästi ja täsmällisesti väitetyn aineettoman vahingon syytä, sisältöä ja laajuutta, on siten hylättävä.

39 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, ensimmäinen oikeudenkäyntiväite on hylättävä kokonaisuudessaan.

2. *Toissijainen oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan väitettyjä aineettomia vahinkoja koskeva korvausvaatimus on vanhentunut*

40 Euroopan unionin tuomioistuin väittää, että kanne on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan korvausta aineettomista vahingoista, jotka ovat aiheutuneet aikaisemmin kuin viisi vuotta ennen kanteen nostamista eli ennen 4.8.2009.

41 Tästä on muistutettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklassa, jota saman perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan sovelletaan asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa, määrätään seuraavaa:

”Vanhentumisaika sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta koskevissa asioissa on viisi vuotta tapahtumasta, johon korvausvelvollisuus perustuu. Vanhentumisaika keskeytyy, jos asia pannaan vireille unionin tuomioistuimessa tai jos vahinkoa kärsinyt sitä ennen esittää asiassa vaatimuksen asianomaiselle unionin toimielimelle. – –”

42 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että vanhentumisen tarkoitus on sovittaa yhteen vahinkoa kärsineen henkilön oikeuksien suojelu ja oikeusvarmuuden periaate. Vanhentumisajan kesto on määritelty siten, että on huomioitu muun muassa se aika, jonka osapuoli, joka väittää kärsineensä vahinkoa, tarvitsee mahdollista kannetta varten asianmukaisten tietojen kokoamiseen ja niiden tosiseikkojen tarkistamiseen, joihin tämän kanteen tueksi voidaan vedota (tuomio 8.11.2012, Evropaïki Dynamiki v. komissio, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 33 kohta; ks. vastaavasti myös määräys 18.7.2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi v. komissio, C-136/01 P, EU:C:2002:458, 28 kohta).

43 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vanhentumisaika alkaa kulua, kun kaikki korvausvelvollisuuden perusteena olevat edellytykset täyttyvät (ks. tuomio 8.11.2012, Evropaïki Dynamiki v. komissio, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklaa on tulkittava siten, ettei vanhentumisaikaan voida vedota sellaista vahingon kärsijää vastaan, joka on saanut tietoonsa vahingon aiheuttaneen tapahtuman vasta myöhemmin ja jolla ei tästä syystä ole ollut ennen vanhentumisajan päättymistä käytettävissään kohtuullista aikaa kanteen nostamiseen tai vaatimuksen esittämiseen. Edellytykset, joita sovelletaan velvollisuuteen korvata SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetut vahingot, ja näin ollen näiden vahinkojen korvaamista koskeviin kanteisiin sovellettavat vanhentumissäännöt eivät kuitenkaan voi perustua muihin kuin ehdottoman objektiivisiin kriteereihin (ks. tuomio 8.11.2012, Evropaïki Dynamiki v. komissio, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 35 ja 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Vahingon kärsineen subjektiivista arviota siitä, onko vahinko tosiasiallisesti syntynyt, ei myöskään voida ottaa huomioon, kun määritetään, milloin sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen perustuvaan kanteeseen sovellettava vanhentumisaika on alkanut (ks. tuomio 8.11.2012, Evropaïki Dynamiki v. komissio, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 28.2.2013, Inalca ja Cremonini v. komissio, C-460/09 P, EU:C:2013:111, 70 kohta).

46 Käsiteltävässä tapauksessa on huomautettava, että tähän ”unionin vastuuta koskevaan asiaan” johtanut ”tapahtuma, johon korvausvelvollisuus perustuu”, on menettelyvirhe, joka johtuu siitä, etteivät unionin tuomioistuimet ole väitteen mukaan noudattaneet oikeudenkäynnin kohtuullista kestoa koskevia vaatimuksia (jäljempänä asian ratkaiseminen kohtuullisessa ajassa tai oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto). Tämä seikka on siten otettava huomioon määritettäessä, milloin Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklassa määrätty viiden vuoden vanhentumisaika on alkanut. Vanhentumisajan ei voida katsoa alkaneen ajankohtana, jona korvausvelvollisuuden perusteena oleva tapahtuma on käynnissä, vaan sen alkamisajankohdaksi on vahvistettava päivä, jona kyseinen tapahtuma on täysin toteutunut.

47 Siinä erityistapauksessa, että kanteessa vaaditaan korvausta vahingosta, jonka väitetään aiheutuneen siitä, ettei asiaa mahdollisesti ole ratkaistu kohtuullisessa ajassa, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklassa tarkoitetun viiden vuoden vanhentumisajan alkamisajankohdaksi on silloin, kun riidanalainen ratkaisuaika on päättynyt tuomioistuimen ratkaisuun, vahvistettava päivä, jona kyseinen ratkaisu on annettu. Tämä on varma päivämäärä, joka määritetään objektiivisin perustein. Se turvaa oikeusvarmuuden periaatteen noudattamisen ja mahdollistaa kantajien oikeuksien suojelun.

48 Käsiteltävässä asiassa kantajat vaativat korvausta vahingoista, joita niille on väitetysti aiheutunut asioiden T-72/06 ja T-79/06 ratkaisemiseen kuluneen ajan takia. Nämä asiat ratkaistiin 16.11.2011 annetulla tuomiolla Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetulla tuomiolla Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674). Näin ollen vanhentumisaika alkoi kulua 16.11.2011.

49 Lisäksi kantajat nostivat käsiteltävässä asiassa kanteen ja siten katkaisivat vanhentumisajan kulumisen 4.8.2014 eli ennen Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklassa tarkoitetun viiden vuoden määräajan päättymistä. Tämä kanne ei siten ole vanhentunut.

50 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, toinen oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

B *Asiakysymys*

51 SEUT 340 artiklan toisen kohdan mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella unioni korvaa toimielintensä ja henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti.

52 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 340 artiklan toisesta kohdasta ilmenee, että sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntyminen ja aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan oikeuden toteuttaminen riippuvat siitä, että seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiassa syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (tuomio 29.9.1982, Oleifici Mediterranei v. ETY, 26/81, EU:C:1982:318, 16 kohta ja tuomio 9.9.2008, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, 106 kohta).

53 Jos yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, vaatimus on kokonaisuudessaan hylättävä, eikä ole tarpeen tutkia sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun muita edellytyksiä (tuomio 14.10.1999, Atlanta v. Euroopan yhteisö, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 65 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 15.9.1994, KYDEP v. neuvosto ja komissio, C-146/91, EU:C:1994:329, 81 kohta). Unionin tuomioistuimilla ei myöskään ole velvollisuutta tutkia näitä edellytyksiä määrätyssä järjestyksessä (tuomio 18.3.2010, Trubowest Handel ja Makarov v. neuvosto ja komissio, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 42 kohta; ks. myös vastaavasti tuomio 9.9.1999, Lucaccioni v. komissio, C-257/98 P, EU:C:1999:402, 13 kohta).

54 Nyt käsiteltävissä asioissa kantajat ensinnäkin väittävät, ettei asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyissä oikeudenkäynneissä annettu ratkaisua kohtuullisessa ajassa. Toiseksi ne väittävät, että tästä menettelyvirheestä on aiheutunut niille vahinkoja, jotka on korvattava.

1. *Väite, jonka mukaan asioita T-72/06 ja T-79/06 ei ratkaistu kohtuullisessa ajassa*

55 Kantajat väittävät, ettei asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyissä oikeudenkäynneissä annettu ratkaisua kohtuullisessa ajassa, mikä merkitsee riittävän ilmeistä sellaisen unionin oikeussäännön rikkomista, jolla annetaan oikeuksia yksityisille. Ne lisäävät, että oikeudenkäynnin kesto ylitti kummassakin tapauksessa 30 kuukaudella ajan, jota voidaan pitää kohtuullisena unionin yleisessä tuomioistuimessa ratkaistujen kilpailuoikeuden soveltamista koskevien asioiden keskimääräiseen käsittelyaikaan ja näiden asioiden erityisolosuhteisiin nähden.

56 Euroopan unionin tuomioistuin kiistää nämä väitteet.

57 Se väittää, ettei pelkästään asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien keston ja unionin yleisessä tuomioistuimessa vuosina 2006–2010 käytyjen oikeudenkäyntien keskimääräisen keston vertailun perusteella ole mahdollista väittää, ettei käsiteltäviä asioita ratkaistu kohtuullisessa ajassa. Sen mukaan asiaan kuuluvien tilastotietojen tarkastelu osoittaa joka tapauksessa, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien kokonaiskesto ylitti vuosina 2006–2015 ratkaistujen kilpailuoikeuden soveltamista koskevien asioiden keskimääräisen käsittelyajan ainoastaan 16 kuukaudella. Samoin asioiden T-72/06 ja T-79/06 käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välillä kulunut aika ylitti vuosina 2007–2010 ratkaistuissa kilpailuoikeuden soveltamista koskevissa asioissa tähän menettelyvaiheeseen kuluneen keskimääräisen ajan ainoastaan 16 kuukaudella.

58 Toiseksi asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien kokonaiskestoa ja asioiden käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välillä kulunutta aikaa voidaan perustella kyseisten asioiden monitahoisuudella, oikeusriidan vähäisellä merkityksellä kantajille, kantajien menettelyllä, tuomarien lyhyellä toimikaudella sekä asiat käsiteltäväkseen saaneen jaoston jäsenen pitkäaikaisella sairaudella.

59 Tässä yhteydessä on korostettava, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa muun muassa määrätään, että ”jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu”.

60 Tällaista oikeutta, jonka on ennen perusoikeuskirjan voimaantuloa vahvistettu olevan unionin yleinen oikeusperiaate, sovelletaan oikeudenkäynnissä, jonka kohteena on komission päätös (ks. tuomio 16.7.2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland v. komissio, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 178 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

61 Tarkasteltavassa tapauksessa asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistojen yksityiskohtaisesta tarkastelusta ilmenee, että – kuten unionin tuomioistuin perustellusti korosti 26.11.2013 antamassaan tuomiossa Gascogne Sack Deutschland v. komissio (C-40/12 P, EU:C:2013:768) ja 26.11.2013 antamassaan tuomiossa Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:770), asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien kestoa, joka oli lähes 5 vuotta ja 9 kuukautta, ei voida perustella millään näiden asioiden erityisolosuhteilla.

62 Ensinnäkin on huomautettava, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 oli kyse kilpailusääntöjen rikkomisesta ja että oikeuskäytännön mukaan oikeusvarmuuden perusvaatimus, jota on sovellettava talouden toimijoihin, ja pyrkimys varmistaa, ettei kilpailu vääristy sisämarkkinoilla, ovat huomattavan merkityksellisiä paitsi kantajalle itselleen ja sen kilpailijoille, myös kolmansille, kun otetaan huomioon niiden henkilöiden suuri määrä, joihin asia vaikuttaa, ja kyseessä olevat taloudelliset intressit (tuomio 16.7.2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland v. komissio, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 186 kohta).

63 Toiseksi on todettava, että sen ajankohdan, jolloin asioiden T-72/06 ja T-79/06 kirjallinen käsittely päättyi kantajien jätettyä vastauskirjelmänsä 20.2.2007, ja sen ajankohdan välillä, jona suullinen käsittely aloitettiin joulukuussa 2010, kului kummassakin tapauksessa noin 3 vuotta ja 10 kuukautta eli 46 kuukautta.

64 Tähän ajanjaksoon sisältyvät muun muassa yhteenvedon laatiminen asianosaisten lausumista, asioiden valmistelu, tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen arviointi sekä suullisen käsittelyn valmistelu. Sen pituus riippuu siis erityisesti käsiteltävän oikeusriidan monimutkaisuudesta, asianosaisten menettelystä ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvien seikkojen ilmenemisestä.

65 Oikeusriidan monimutkaisuudesta on aluksi muistutettava, että asiat T-72/06 ja T-79/06 koskivat SEUT 101 artiklan mukaisesta menettelystä tehdystä komission päätöksestä nostettuja kanteita.

66 Kuten asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistoista ilmenee, kanteet, jotka koskevat kilpailuoikeuden soveltamista komission päätöksellä, ovat muita monimutkaisempia, kun otetaan huomioon muun muassa riidanalaisen päätöksen pituus, asiakirja-aineiston laajuus ja tarve tehdä yksityiskohtainen arvio lukuisista ja monitahoisista tosiseikoista, jotka ovat usein tapahtuneet pitkän ajan kuluessa ja monissa eri paikoissa.

67 Asioiden T-72/06 ja T-79/06 kaltaisten kilpailuoikeuden soveltamista koskevien kanteiden käsittelyssä kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välisen ajan asianmukaiseksi kestoksi on lähtökohtaisesti katsottava 15 kuukautta.

68 Lisäksi on otettava huomioon, että päätöksestä K(2005) 4634 oli nostettu useita kanteita.

69 Samasta kilpailuoikeuden soveltamista koskevasta komission päätöksestä nostetut kanteet on lähtökohtaisesti käsiteltävä samanaikaisesti silloinkin, kun niitä ei ole yhdistetty. Samanaikaista käsittelyä voidaan perustella erityisesti sillä, että kanteet liittyvät toisiinsa, sekä tarpeella varmistaa, että kanteista esitetyt arvioinnit ja niistä annettavat ratkaisut ovat keskenään johdonmukaiset.

70 Liitännäisten asioiden samanaikaisella käsittelyllä voidaan oikeuttaa se, että asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välinen aika pitenee yhdellä kuukaudella kutakin käsiteltäväksi saatettua liitännäistä asiaa kohti.

71 Nyt käsiteltävässä asiassa päätöksestä K(2005) 4634 oli nostettu kaikkiaan 15 kannetta. Yksi kantajista oli kuitenkin luopunut kanteestaan (määräys 6.7.2006, Cofira-Sac v. komissio, T-43/06, ei julkaistu, EU:T:2006:192). Lisäksi päätöksestä K(2005) 4634 nostetuista kanteista kaksi ratkaistiin 13.9.2010 annetulla tuomiolla Trioplast Wittenheim v. komissio (T-26/06, ei julkaistu, EU:T:2010:387) ja 13.9.2010 annetulla tuomiolla Trioplast Industrier v. komissio (T-40/06, EU:T:2010:388).

72 Näissä olosuhteissa asioiden T-72/06 ja T-79/06 käsittelyajan piteneminen 11 kuukaudella oli perusteltua, koska käsiteltävänä oli 12 muutakin päätöksestä K(2005) 4634 nostettuihin kanteisiin liittyvää asiaa.

73 Asioiden T-72/06 ja T-79/06 käsittelyssä kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välisen ajan asianmukaiseksi kestoksi on siten katsottava 26 kuukautta (15 kuukautta + 11 kuukautta).

74 Käsiteltävässä asiassa kulunutta pidempää aikaa ei voida perustella asioiden T-72/06 ja T-79/06 tosiseikkojen, oikeudellisten seikkojen ja menettelyjen monimutkaisuudella. Tästä on erityisesti huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin ei asioiden T-72/06 ja T-79/06 käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välisenä aikana kertaakaan keskeyttänyt tai viivästyttänyt menettelyä määräämällä prosessinjohtotoimia.

75 Asianosaisten menettelystä ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvien seikkojen ilmenemisestä asioissa T-72/06 ja T-79/06 on todettava, että sillä, että kantajat ovat lokakuussa 2010 vaatineet kirjallisen käsittelyn uudelleen aloittamista, ei voida perustella sitä 3 vuoden ja 8 kuukauden pituista ajanjaksoa, joka oli jo kulunut vastauskirjelmän jättämisen jälkeen. Lisäksi se, että kantajille on vuoden 2010 joulukuussa ilmoitettu vuoden 2011 helmikuussa järjestettävästä istunnosta, osoittaa, että kyseisellä seikalla on voinut olla vain hyvin pieni vaikutus asioiden käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välisen ajan pituuteen.

76 Kun otetaan huomioon asioiden T-72/06 ja T-79/06 olosuhteet, se, että niiden käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välillä kului aikaa 46 kuukautta, tarkoittaa, että kummankin käsittelyyn on sisältynyt 20 kuukauden perusteeton toimettomuusjakso.

77 Kolmanneksi asioiden T-72/06 ja T-79/06 asiakirja-aineistojen tarkastelussa ei ole tullut esille mitään sellaisia seikkoja, joista olisi voitu päätellä, että yhtäältä kannekirjelmien jättämispäivän ja vastauskirjelmien jättämispäivän ja toisaalta suullisten käsittelyjen aloittamisen ja 16.11.2011 annetun tuomion Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetun tuomion Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674) julistamisen välillä on ollut perusteeton toimettomuusjakso.

78 Tästä seuraa, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyt oikeudenkäynnit, jotka päättyivät 16.11.2011 annettuun tuomioon Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annettuun tuomioon Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674), olivat perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan vastaisia, koska niiden kohtuullinen kesto ylittyi 20 kuukaudella, mikä merkitsee riittävän ilmeistä sellaisen unionin oikeussäännön rikkomista, jolla on tarkoitus antaa oikeuksia yksityisille.

2. *Väitetyt vahingot ja oletettu syy-yhteys*

79 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vahingon, josta sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta koskevassa kanteessa vaaditaan korvausta, on oltava todellinen ja varma, mikä kantajan on todistettava (ks. tuomio 9.11.2006, Agraz ym. v. komissio, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantajan tehtävä on esittää todisteet väitetyn vahingon olemassaolosta ja laajuudesta (ks. tuomio 16.9.1997, Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, C-362/95 P, EU:C:1997:401, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa asetettu syy-yhteyttä koskeva edellytys koskee sitä, että unionin toimielinten menettelyn ja vahingon välillä on riittävän suora syy-yhteys (tuomio 18.3.2010, Trubowest Handel ja Makarov v. neuvosto ja komissio, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 53 kohta ja tuomio 14.12.2005, Beamglow v. parlamentti ym., T-383/00, EU:T:2005:453, 193 kohta; ks. myös vastaavasti tuomio 4.10.1979, Dumortier ym. v. neuvosto, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, EU:C:1979:223, 21 kohta). Kantajan on näytettävä toteen, että moititun toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 30.9.1998, Coldiretti ym. v. neuvosto ja komissio, T-149/96, EU:T:1998:228, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Käsiteltävässä asiassa kantajat väittävät, että siitä, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa, on aiheutunut niille aineellisia ja aineettomia vahinkoja.

a) Väitetyt aineelliset vahingot ja oletettu syy-yhteys

82 Kantajat väittävät, että siitä, ettei asioita ilmiselvästi ratkaistu kohtuullisessa ajassa, on aiheutunut niille kahdenlaisia aineellisia vahinkoja. Ensinnäkin niille on aiheutunut tappiota yhtäältä siitä, että pankkitakauksesta, jonka ne olivat hankkineet, jotta niiden ei tarvitsisi välittömästi maksaa päätöksellä K(2005) 4634 määrättyä sakkoa, on ollut maksettava kuluja pidemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista (jäljempänä pankkitakauskulut), ja toisaalta siitä, että päätöksellä K(2005) 4634 määrätyn sakon määrälle on jouduttu maksamaan lakisääteistä korkoa pidemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista (jäljempänä sakon määrälle kertyneet korot). Toiseksi kantajat väittävät, että ne ovat ”epävarmuuden pitkittymisen” vuoksi menettäneet mahdollisuuden löytää sijoittaja aikaisemmin ja siten mahdollisuuden saada voittoa tai välttää tappio.

83 Väitetty vahinko ja oletettu syy-yhteys on tutkittava aluksi siltä osin kuin on kyse väitetysti menetetystä mahdollisuudesta löytää sijoittaja aikaisemmin ja sen jälkeen siltä osin kuin on kyse sakon määrälle kertyneiden korkojen maksamisesta ja pankkitakauskulujen maksamisesta väitetysti aiheutuneista tappioista ja oletetusta syy-yhteydestä.

Väitetysti menetetty mahdollisuus löytää sijoittaja aikaisemmin

84 Kantajat väittävät konsernin kärsineen taloudellisista vaikeuksista vuodesta 2011 lähtien. Yritettyään sopia velkojiensa kanssa järjestelyistä, jotka kuitenkin osoittautuivat riittämättömiksi, konserni alkoi etsiä uusia sijoittajia. Ne väittävät, että jos päätös K(2005) 4634 olisi tullut lopulliseksi aikaisemmin, sakon lopullisesta määrästä ja erityisesti sen määrän korottamisen riskistä ei olisi ollut epävarmuutta ja sijoittaja olisi löytynyt nopeammin. Se, että Groupe Gascogne ja Biolandes Technologies -yhtiön johtama sijoittajakonsortio tekivät keskenään periaatesopimuksen vain joitakin päiviä 26.11.2013 annetun tuomion Gascogne Sack Deutschland v. komissio (C-40/12 P, EU:C:2013:768) ja 26.11.2013 annetun tuomion Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:770) julistamisen jälkeen, osoittaa, että epävarmuus sakon määrästä on vaikuttanut kielteisesti konsernin liiketoiminnan hoitamiseen. Myös tapahtumien aikajärjestys osoittaa yksiselitteisesti, että sillä, että tuomion antaminen kesti kohtuuttoman pitkään, oli ratkaiseva yhteys Gascogne-konsernin vaikeuksiin löytää sijoittajia, joiden panos oli ratkaiseva, jotta se selviytyisi taloudellisista vaikeuksistaan.

85 Euroopan unionin tuomioistuin kiistää nämä väitteet.

86 Käsiteltävässä asiassa on arvioitava, ovatko kantajat riittävän uskottavasti näyttäneet toteen, että Gascognella oli mahdollisuus löytää sijoittaja ”aikaisemmin”. Toisin sanoen on selvitettävä, ovatko kantajat osoittaneet, että Gascognella oli todellinen ja vakavasti otettava mahdollisuus löytää sijoittaja aikaisemmin.

87 Tältä osin asiakirja-aineistosta ensinnäkin ilmenee, että ryhdyttyään etsimään sijoittajia Gascogne sai enintään viisi kiinnostuksenilmaisua. Kantajat esittävät kannekirjelmänsä liitteenä 8.11.2012 lähetetyn sähköpostiviestin, joka on saatu potentiaaliselta sijoittajalta Yhdistyneestä kuningaskunnasta. Lisäksi kannekirjelmässä mainitussa riippumattoman asiantuntijan raportissa, joka laadittiin Gascogne SA:n pääomankorotusta koskevan hankkeen yhteydessä 16.5.2014, mainitaan, että neljä sijoitusrahastoa oli ilmaissut kiinnostuksensa Gascognen tammi- ja helmikuussa 2013 järjestämän tarjouskilpailun johdosta. Näistä Gascognen saamista viidestä kiinnostuksenilmaisusta ainoastaan kahdessa mainitaan päätöksellä K(2005) 4634 määrätty sakko seikkana, joka olisi otettava huomioon ennen mahdollisen sijoituspäätöksen tekemistä.

88 Näistä päätöksellä K(2005) 4634 määrättyyn sakkoon viitanneista kahdesta potentiaalisesta sijoittajasta on toiseksi todettava, ettei asiakirja-aineistosta ilmene, että niiden mahdolliselle sijoituspäätökselle asettamiin ehtoihin olisi kuulunut epävarmuuden poistuminen sakon määrän mahdollisesta korottamisesta.

89 Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivan potentiaalisen sijoittajan 8.11.2012 lähettämästä sähköpostiviestistä ilmenee, että sakon olemassaolo voi muodostua esteeksi mahdolliselle sijoitukselle. Tarkemmin sanottuna kyseinen potentiaalinen sijoittaja edellytti, että Ranskan tasavalta ottaisi vastatakseen sakon määrästä tai neuvottelisi komission kanssa asian käsittelyn lopettamisesta. Mahdollisen sijoituksen ehtona oli siten sakkoon liittyvän velan täydellinen mitätöinti eikä varmuuden saaminen siitä, ettei sakkoa korotettaisi.

90 Toisesta kiinnostuksensa ilmaisseesta sijoittajasta, joka mainitsi päätöksellä K(2005) 4634 määrätyn sakon olemassaolon, on todettava, että Gascogne SA:n pääomankorotusta koskevan hankkeen yhteydessä 16.5.2014 laaditussa riippumattoman asiantuntijan raportissa mainitaan, että tässä kiinnostuksenilmaisussa mahdollisen sijoituksen ehdoksi oli asetettu muun muassa se, että komission määräämään sakkoon liittyvä velka mitätöitäisiin kokonaisuudessaan. Mahdollisen sijoituksen ehtona oli siis tässäkin tapauksessa itse sakon peruuntuminen eikä varmuuden saaminen siitä, ettei sakkoa korotettaisi.

91 Kolmanneksi kantajien kannekirjelmässään esittämät tai mainitsemat asiakirjat osoittavat, että sakkoon liittyvän velan mitätöinti oli yksi monista mahdolliselle sijoitukselle asetetuista ehdoista. Mainitusta 8.11.2012 lähetetystä sähköpostiviestistä nimittäin ilmenee, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimiva potentiaalinen sijoittaja oli asettanut sopimuksen tekemiselle useita ehtoja, joiden oli täytyttävä yhdessä, kuten yhden toimialan luovutus, lainojen mitätöinti, yrityksen rakennemuutos ja sosiaalisuunnitelma. Myös kaikissa Gascogne SA:n pääomankorotusta koskevan hankkeen yhteydessä 16.5.2014 laaditussa riippumattoman asiantuntijan raportissa mainituissa kiinnostuksenilmaisuissa oli asetettu sijoituksen tekemiselle useita kumulatiivisia ehtoja (toimialojen luovutus, saatavien mitätöinti, velkojen uudelleenjärjestely tai täydellinen mitätöinti). Kantajat eivät kuitenkaan pyri osoittamaan, että ne olisivat kyenneet täyttämään kaikki kiinnostuksensa ilmaisseiden sijoittajien esittämät ehdot. Lisäksi on huomautettava, että mahdollisuus löytää ostaja aikaisemmin riippui Gascognen halukkuudesta hyväksyä mahdolliselle sijoitukselle asetetut moninaiset ehdot sekä tähän sijoitukseen liitetty yrityshanke.

92 Neljänneksi on korostettava, että kannekirjelmään sisältyy useita väitteitä, joiden tueksi ei ole esitetty mitään näyttöä. Kantajat tyytyvät muun muassa ainoastaan väittämään, että jo se, että Gascognen uudet sijoittajat viimeistelivät sen kanssa tekemänsä sopimukset vain joitakin viikkoja 26.11.2013 annetun tuomion Gascogne Sack Deutschland v. komissio (C-40/12 P, EU:C:2013:768) ja 26.11.2013 annetun tuomion Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:770) julistamisen jälkeen, ”riittää” osoittamaan, että jos unionin yleinen tuomioistuin olisi ratkaissut asian tavanomaisessa ajassa, kantajien tilanne olisi helpottunut huomattavasti ja konsernin elpyminen olisi tapahtunut aikaisemmin. Näin ollen ei ole näytetty toteen, että sijoitus, joka myöhemmin tosiasiallisesti tehtiin, olisi johtunut kantajien tilanteen selkiytymisestä sakon määrän mahdollisen korotuksen osalta.

93 Tästä seuraa, etteivät kantajat ole osoittaneet, että Gascognella olisi ollut vakavasti otettava mahdollisuus löytää sijoittaja ”aikaisemmin”. Ne eivät myöskään ole näyttäneet toteen, että Gascogne olisi menettänyt vakavasti otettavan mahdollisuuden löytää sijoittaja aikaisemmin ja että tämän mahdollisuuden menetyksestä olisi aiheutunut Gascognelle todellista ja varmaa vahinkoa.

94 Edellä esitetyn perusteella on hylättävä korvausvaatimus vahingoista, joita kantajille on väitetysti aiheutunut niiden menetettyä mahdollisuuden löytää sijoittaja aikaisemmin.

Väitetyt tappiot, jotka ovat aiheutuneet sakon määrälle kertyneiden korkojen ja pankkitakauskulujen maksamisesta

95 Kantajat ensinnäkin väittävät, että ne olivat nostaessaan kanteensa asioissa T-72/06 ja T-79/06 päättäneet, etteivät ne maksaisi välittömästi päätöksellä K(2005) 4634 määrättyä sakkoa. Kantajat selittävät, että niiden oli tämän vastineeksi yhtäältä suostuttava maksamaan sakon määrälle 3,56 prosentin korkoa 15.3.2006 lukien ja toisaalta hankittava pankkitakaus.

96 Toiseksi kantajat väittävät, että jos niiden asiat olisi ratkaistu kohtuullisessa ajassa, 26.11.2013 annettu tuomio Gascogne Sack Deutschland v. komissio (C-40/12 P, EU:C:2013:768) ja 26.11.2013 annettu tuomio Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:770) olisi julistettu suunnilleen 30.5.2011. Tästä ne päättelevät, että sakon määrälle kertyneitä korkoja ja pankkitakauskuluja, jotka ne maksoivat 30.5.2011 eli päivämäärän, jona päätöksestä K(2005) 4634 tuli lopullinen, ja 12.12.2013 eli päivämäärän, jona sakko tosiasiallisesti maksettiin, välisenä aikana, voidaan pitää perusteettomina ja niistä on saatava korvaus.

97 Kolmanneksi julkisasiamies Sharpstonin ratkaisuehdotuksen Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:360) 135 kohdasta ilmenee, että oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymisen ja sakolle kertyneiden korkojen ja pankkitakauskulujen maksamisesta aiheutuvien lisäkustannusten välillä on suora yhteys.

98 Euroopan unionin tuomioistuin kiistää nämä väitteet.

99 Se ensinnäkin väittää, että korkoja, jotka kantajat ovat joutuneet maksamaan 30.5.2011 ja 12.12.2013 väliseltä ajalta, ei voida luokitella vahingoksi.

100 Toiseksi Euroopan unionin tuomioistuin katsoo, ettei pankkitakauskuluista ja sakon määrälle kertyneistä koroista aiheutuneiden aineellisten vahinkojen ja oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittämisen välillä ole riittävän suoraa syy-yhteyttä. Ensinnäkin nämä aineelliset vahingot ovat johtuneet kantajien omista valinnoista. Toiseksi syy-yhteyden olemassaoloa ei myöskään voida osoittaa pelkästään toteamalla, että jos asiat olisi ratkaistu kohtuullisessa ajassa, kantajat eivät olisi joutuneet maksamaan pankkitakauskuluja ja sakon määrälle kertyneitä korkoja kohtuullisen keston ylittävältä ajalta. Koska kantajilla ei lisäksi ollut päätöksen K(2005) 4634 tekohetkellä riittävästi käteisvaroja sakon maksamiseen, väitetyn aineellisen vahingon ja oikeudenkäynnin kohtuullisen keston väitetyn ylittämisen välillä ei ole riittävän suoraa syy-yhteyttä. Kantajat eivät myöskään ole tehneet välitoimihakemusta vaatiakseen päätöksen K(2005) 4634 täytäntöönpanon lykkäämistä.

– Alustavat huomautukset

101 On korostettava, että päätöksen K(2005) 4634 2 artiklan mukaan kyseisellä päätöksellä määrätyt sakot oli maksettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta. Kyseisessä 2 artiklassa täsmennetään Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (EYVL 2002, L 357, s. 1) 86 artiklan mukaisesti, että tämän kolmen kuukauden määräajan jälkeen peritään automaattisesti korkoa, jota Euroopan keskuspankki soveltaa perusrahoitusoperaatioissaan tämän päätöksen tekokuukauden ensimmäisenä päivänä, korotettuna 3,5 prosenttiyksiköllä eli yhteensä 5,56 prosenttia.

102 SEUT 299 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan päätös K(2005) 4634 on täytäntöönpanokelpoinen, koska sen 2 artiklassa määrätään maksuvelvollisuus kantajille. Lisäksi kumoamiskanteen nostaminen tästä päätöksestä SEUT 263 artiklan nojalla ei vaikuta sen täytäntöönpanokelpoisuuteen, koska SEUT 278 artiklan mukaan unionin tuomioistuinten käsiteltävänä olevalla kanteella ei ole lykkäävää vaikutusta.

103 Komissio antoi 15.12.2005 päätöksen K(2005) 4634 tiedoksi kantajille. Tässä yhteydessä se ilmoitti, että jos kantajat nostaisivat kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa tai unionin tuomioistuimessa, komissio ei ryhtyisi mihinkään perimistoimenpiteisiin sinä aikana, jona asia olisi vireillä kyseisessä tuomioistuimessa, edellyttäen että ennen sakon maksamiselle asetetun määräajan päättymistä on noudatettu kahta ehtoa. Nämä kaksi asetuksen N:o 2342/2002 86 artiklan 5 kohdan mukaista ehtoa olivat seuraavat: komission saatavalle kertyisi ensinnäkin sakon maksamiselle asetetun määräajan päättymisestä lähtien korkoa, jonka määrä olisi 3,56 prosenttia, ja toiseksi päävelan määrälle erääntyvine korkoineen olisi asetettava komission hyväksymä pankkitakaus ennen viimeistä maksupäivää.

104 Käsiteltävässä asiassa jättämässään kannekirjelmässä kantajat selittävät päättäneensä olla maksamatta välittömästi niille määrätyn sakon määrää ja asettaa sen sijaan pankkitakauksen komission niille tarjoaman mahdollisuuden mukaisesti sekä maksaa sakolle 3,56 prosentin korkoa.

105 Väitetysti aiheutuneet aineelliset vahingot ja syy-yhteys näiden vahinkojen ja sen välillä, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa, on tutkittava näiden seikkojen valossa.

– Sakon määrälle kertyneiden korkojen maksaminen

106 Ensinnäkin on todettava, että edellä 102 kohdassa mainittujen SEUT 299 artiklan ensimmäisen kohdan ja SEUT 278 artiklan samanaikaisen soveltamisen seurauksena päätöksellä K(2005) 4634 määrätyn sakon määrä erääntyi maksettavaksi komissiolle siitä huolimatta, että päätöksestä oli nostettu kumoamiskanne. Näin ollen sakon määrälle kertynyt 3,56 prosentin korko on luokiteltava viivästyskoroksi.

107 Toiseksi on huomautettava, että kantajat eivät suorittaneet sakkoa eivätkä sen määrälle kertyneitä viivästyskorkoja asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien aikana. Rahasumma, joka vastasi tämän sakon määrää viivästyskorkoineen, oli siten oikeudenkäyntien ajan kantajien käytettävissä.

108 Kantajat eivät esitä sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että niiden myöhemmin komissiolle maksamien viivästyskorkojen määrä olisi asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien kohtuullisen keston ylittävänä aikana ylittänyt hyödyn, jonka ne saivat voidessaan pitää käytössään summaa, joka vastasi sakon määrää viivästyskorkoineen. Kantajat eivät siis ole näyttäneet toteen, että sakon määrälle oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittävältä ajalta kertyneet korot ylittivät hyödyn, jonka ne saivat voidessaan jättää maksamatta sakon sille oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymispäivään mennessä kertyneine ja tämän ylittymisen jatkuessa erääntyneine korkoineen.

109 Tästä seuraa, etteivät kantajat ole osoittaneet, että niille olisi aiheutunut asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyn oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittävänä aikana tosiasiallista ja varmaa vahinkoa päätöksellä K(2005) 4634 määrätyn sakon määrälle kertyneiden viivästyskorkojen maksamisesta.

110 Näin ollen vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi tappioista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että sakon määrälle on jouduttu maksamaan korkoa pidemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista, on hylättävä ilman, että on tarpeen arvioida, kumpi kantajista on tosiasiallisesti maksanut viivästyskorkoja ja onko väitetty syy-yhteys olemassa.

– Pankkitakauskulujen maksaminen

111 Vahingon osalta asiakirja-aineistosta ensinnäkin ilmenee, että Groupe Gascognen, nykyisen Gascognen, pankki takasi sakon kokonaismäärän suorituksen viivästyskorkoineen. Lisäksi asiakirja-aineiston tiedot osoittavat, että Gascogne on asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien aikana maksanut pankkitakauksesta aiheutuvia kuluja neljännesvuosittain perittävinä maksuina.

112 Näin ollen Gascogne Sack Deutschland ei ole näyttänyt toteen, että vahinko, joka muodostui tappioista, joita sille on aiheutunut siitä, että pankkitakauksesta on ollut maksettava kuluja pidemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista, on ollut todellinen ja varma.

113 Korvausvaatimus väitetystä vahingosta, joka muodostui tappioista, joita Gascogne Sack Deutschlandille aiheutui siitä, että pankkitakauksesta oli maksettava kuluja pidemmältä ajalta kuin olisi ollut kohtuullista, on siten hylättävä.

114 Asiakirja-aineiston tietojen perusteella on sitä vastoin todettava, että Gascogne on osoittanut, että sille on aiheutunut todellista ja varmaa vahinkoa tappioista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että pankkitakauksesta on ollut maksettava kuluja asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyn oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittävältä ajalta.

115 Syy-yhteydestä on toiseksi todettava, että jos asioissa T-72/06 ja T-79/06 olisi annettu ratkaisu kohtuullisessa ajassa, Gascogne ei olisi joutunut maksamaan pankkitakauksesta aiheutuvia kuluja tämän ylityksen ajalta.

116 Näin ollen sen, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa, ja vahingon, joka muodostui tappioista, joita Gascognelle aiheutui siitä, että se joutui maksamaan pankkitakauskuluja oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittävältä ajalta, välillä on syy-yhteys.

117 Lisäksi on korostettava, että riitautetun menettelyn on oltava vahingon määräävä syy (määräys 31.3.2011, Mauerhofer v. komissio, C-433/10 P, ei julkaistu, EU:C:2011:204, 127 kohta ja tuomio 10.5.2006, Galileo International Technology ym. v. komissio, T-279/03, EU:T:2006:121, 130 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 18.3.2010, Trubowest Handel ja Makarov v. neuvosto ja komissio, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 61 kohta). Toisin sanoen silloinkin, kun toimielimet ovat saattaneet myötävaikuttaa sen vahingon syntymiseen, jonka korvaamista on vaadittu, tällainen myötävaikutus saattaa olla liian kaukainen muille henkilöille, tapauksesta riippuen kantajille, kuuluvan vastuun vuoksi (tuomio 18.3.2010, Trubowest Handel ja Makarov v. neuvosto ja komissio, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 59 kohta ja määräys 31.3.2011, Mauerhofer v. komissio, C-433/10 P, ei julkaistu, EU:C:2011:204, 132 kohta).

118 Lisäksi on jo todettu, että sellaiselle yhtiölle, jolle on määrätty seuraamuksia komission päätöksellä, joka on myöhemmin kumottu unionin yleisessä tuomioistuimessa, pankkitakauksen hankkimisesta aiheutuneista kuluista syntynyt vahinko ei ole suora seuraus tämän päätöksen lainvastaisuudesta, koska se on aiheutunut yhtiön omasta valinnasta hankkia pankkitakaus voidakseen olla täyttämättä sakonmaksuvelvollisuutta riidanalaisessa päätöksessä asetetussa määräajassa (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2005, Holcim (Deutschland) v. komissio, T-28/03, EU:T:2005:139, 123 kohta ja määräys 12.12.2007, Atlantic Container Line ym. v. komissio, T-113/04, ei julkaistu, EU:T:2007:377, 38 kohta).

119 Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin ensinnäkin huomautettava, että sillä hetkellä, kun kantajat nostivat 23.2.2006 kanteet asioissa T-72/06 ja T-79/06, ja sillä hetkellä, kun Gascogne hankki pankkitakauksen maaliskuussa 2006, ei ollut ennakoitavissa, että oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyisi. Lisäksi Gascogne saattoi oikeutetusti odottaa, että kyseiset kanteet käsiteltäisiin kohtuullisessa ajassa.

120 Asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyn oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittyminen tapahtui vasta sen jälkeen, kun Gascogne oli alun perin päättänyt hankkia pankkitakauksen.

121 Käsiteltävän asian tosiseikat poikkeavat siten merkittävästi edellä 118 kohdassa mainitussa 21.4.2005 annetussa tuomiossa Holcim (Deutschland) v. komissio (T-28/03, EU:T:2005:139) ja 12.12.2007 annetussa määräyksessä Atlantic Container Line ym. v. komissio (T-113/04, ei julkaistu, EU:T:2007:377) todetuista tosiseikoista. Gascognen alkuperäinen päätös olla maksamatta päätöksellä K(2005) 4634 määrättyä sakkoa välittömästi ja hankkia pankkitakaus ei siis – toisin kuin Euroopan unionin tuomioistuin väittää – ole voinut katkaista syy-yhteyttä asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyn oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittämisen ja sen välillä, että pankkitakauksesta aiheutuneita kuluja on ollut maksettava tämän ylityksen ajalta.

122 Tästä seuraa, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyn oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymisen ja niiden tappioiden, joita Gascognelle on aiheutunut siitä, että pankkitakauksesta aiheutuvia kuluja on jouduttu maksamaan tämän ylityksen ajalta, välillä on riittävän suora syy-yhteys.

123 Kolmanneksi kantajat väittävät, että niille on aiheutunut vahinkoa 30.5.2011 eli päivämäärän, jona päätöksestä K(2005) 4634 tuli lopullinen, ja 12.12.2013 eli päivämäärän, jona sakko tosiasiallisesti maksettiin, välisenä aikana.

124 Tästä on ensinnäkin huomautettava, että kantajat vetoavat kanteessaan oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymiseen yksinomaan asioissa T-72/06 ja T-79/06. Ne eivät siis vetoa oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymiseen yhtäältä asiassa T-72/06 ja 26.11.2013 annettuun tuomioon Groupe Gascogne v. komissio (C-58/12 P, EU:C:2013:770) johtaneessa asiassa käytyjen oikeudenkäyntien ja toisaalta asiassa T-79/06 ja 26.11.2013 annettuun tuomioon Gascogne Sack Deutschland v. komissio (C-40/12 P, EU:C:2013:768) johtaneessa asiassa käytyjen oikeudenkäyntien kokonaiskeston vuoksi.

125 Käsiteltävässä asiassa on ainoastaan todettu, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 ylitettiin oikeudenkäyntien kohtuullinen kesto (ks. edellä 78 kohta).

126 Oikeudenkäyntien kohtuullisen keston ylitys päättyi, kun asiat T-72/06 ja T-79/06 ratkaistiin 16.11.2011 annetulla tuomiolla Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetulla tuomiolla Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674).

127 Kantajilla on siten ollut 16.11.2011 lähtien mahdollisuus arvioida asioissa T-72/06 ja T-79/06 tapahtunutta oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittämistä ja siitä Gascognelle aiheutunutta vahinkoa, joka muodostui tappioista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että pankkitakauksesta on ollut maksettava kuluja tämän ylityksen ajalta.

128 Lisäksi kantajat väittävät 16.11.2011 annetusta tuomiosta Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetusta tuomiosta Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674) 27.1.2012 tekemissään valituksissa, että oikeudenkäyntien kohtuuttomasta pitkittymisestä asioissa T-72/06 ja T-79/06 on aiheutunut niille huomattavia taloudellisia seurauksia, ja vaativat tämän johdosta sen sakon alentamista, jonka maksamisesta niiden katsotaan olevan yhteisvastuussa.

129 Päätöksestä K(2005) 4634, jolla kantajille määrättiin sakkoja, tuli lopullinen vasta 26.11.2013, ja komission tarjoama mahdollisuus hankkia pankkitakaus raukesi kyseisenä päivämääränä, koska kantajat päättivät valittaa 16.11.2011 annetusta tuomiosta Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetusta tuomiosta Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674).

130 Tästä seuraa, että pankkitakauksesta aiheutuneiden kulujen maksamisella sen jälkeen, kun 16.11.2011 annettu tuomio Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annettu tuomio Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674) eli ne tuomioistuinratkaisut, joihin asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyt kohtuullisen keston ylittäneet oikeudenkäynnit päättyivät, oli annettu, ei ole riittävän suoraa syy-yhteyttä tähän ylitykseen, koska kyseisten kulujen maksaminen aiheutui kantajien kyseisen ylityksen jälkeen tekemästä henkilökohtaisesta ja itsenäisestä päätöksestä olla maksamatta sakkoa, jättää hakematta päätöksen K(2005) 4634 täytäntöönpanon lykkäystä ja valittaa edellä mainituista tuomioista.

131 Edellä esitetystä seuraa, että yhtäältä asioissa T-72/06 ja T-79/06 tapahtuneen oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymisen ja toisaalta sen Gascognelle ennen 16.11.2011 annetun tuomion Groupe Gascogne v. komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annetun tuomion Sachsa Verpackung v. komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674) julistamista aiheutuneen vahingon välillä, joka muodostui pankkitakauksesta aiheutuneiden kulujen maksamisesta tämän kohtuullisen keston ylittävältä ajalta, on riittävän selvä syy-yhteys.

Aiheutuneen aineellisen vahingon arviointi

132 Aluksi on muistutettava, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 käydyt oikeudenkäynnit kestivät 20 kuukautta pidempään kuin kummassakin asiassa olisi ollut kohtuullista (ks. edellä 78 kohta).

133 Toiseksi kantajat väittävät, että niille on aiheutunut vahinkoa 30.5.2011 eli päivämäärän, jona päätöksestä K(2005) 4634 olisi pitänyt tulla lopullinen, ja 12.12.2013 eli päivämäärän, jona sakko tosiasiallisesti maksettiin, välisenä aikana.

134 Tältä osin kantajat täsmentävät kannekirjelmässään, että kaikkia ”30.5.2011 jälkeen” maksettuja pankkitakauskuluja on pidettävä niille aiheutuneina tappioina. Korvausvaatimuksensa tueksi ne esittävät pankin vuoden 2011 toiselta neljännekseltä lukien antamia tapahtumaotteita.

135 Kannekirjelmässä esitettyjen perustelujen mukaan kantajien toisessa kanneperusteessaan esittämä 184 571 euron vahingonkorvausvaatimus vastaa pankkitakauksesta 30.5.2011 lukien maksettuja kuluja.

136 Unionin tuomioistuimissa käytäviä menettelyitä koskevista säännöistä ja erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklasta ja 2.5.1991 annetun työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että lähtökohtaisesti asianosaiset määrittävät ja rajaavat oikeudenkäynnin eivätkä unionin tuomioistuimet voi ratkaista asiaa ultra petita (tuomio 10.12.2013, komissio v. Irlanti ym., C-272/12 P, EU:C:2013:812, 27 kohta ja tuomio 3.7.2014, Electrabel v. komissio, C-84/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2040, 49 kohta).

137 Unionin yleinen tuomioistuin ei siten voi poiketa kantajien vaatimuksesta eikä päättää viran puolesta velvoittaa korvaamaan ennen 30.5.2011 aiheutunutta vahinkoa eli vahinkoa, joka on aiheutunut kronologisesti eri ajankohtana kuin sinä, jona kantajat väittävät kärsineensä vahinkoa.

138 Gascognen 16.11.2011 jälkeen maksamilla pankkitakauskuluilla ei toiseksi ole riittävän suoraa syy-yhteyttä siihen, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa (ks. edellä 130 kohta).

139 Käsiteltävässä asiassa korvattavaksi tuleva vahinko vastaa siis niitä pankkitakauksesta aiheutuneita kuluja, jotka Gascogne on maksanut 30.5.2011 ja 16.11.2011 välisenä aikana.

140 Kolmanneksi kantajien esittämistä asiakirjoista ilmenee, että Gascogne maksoi pankkitakauskulut neljännesvuosittain ja että neljännesvuosittainen maksu erääntyi maksettavaksi kokonaisuudessaan, kun pankkitakausta jatkettiin seuraavalle vuosineljännekselle. Lisäksi näistä asiakirjoista ilmenee, että Gascognen vuoden 2011 toiselta, kolmannelta ja neljänneltä neljännekseltä maksamien pankkitakauskulujen määrät olivat vastaavasti 19 945,21 euroa, 20 120,38 euroa ja 20 295,55 euroa.

141 Gascognelle aiheutui siten pankkitakauskuluja 6 648,40 euroa kesäkuulta 2011, 20 120,38 euroa vuoden 2011 kolmannelta neljännekseltä ja 20 295,55 euroa vuoden 2011 neljänneltä neljännekseltä.

142 Tästä seuraa, että Gascognen 30.5.2011 ja 16.11.2011 välisenä aikana maksamien pankkitakauskulujen kokonaismäärä oli 47 064,33 euroa.

143 Edellä esitetyn perusteella Gascognelle on myönnettävä 47 064,33 euron korvaus aineellisesta vahingosta, joka sille on aiheutunut siitä, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa, jolloin pankkitakauksesta on ollut maksettava lisämaksuja.

b) Väitetty aineeton vahinko ja oletettu syy-yhteys

144 Kantajien mukaan siitä, ettei asioita ratkaistu kohtuullisessa ajassa, on aiheutunut niille useita aineettomia vahinkoja, kuten yrityksen maineen vahingoittuminen, päätöksenteon suunnittelun epävarmuus, yrityksen johtamisen vaikeutuminen sekä yrityksen johtoelinten jäsenten ja työntekijöiden kokema ahdistus ja rasitus. Lisäksi kohtuullisen ajan ylittämisen ja väitettyjen aineettomien vahinkojen välillä on suora syy-yhteys. Kantajat arvioivat niille aiheutuneiden aineettomien vahinkojen määräksi vähintään 500 000 euroa.

145 Euroopan unionin tuomioistuin vastaa ensinnäkin, etteivät kantajat ole täsmentänet niille aiheutuneen aineettoman vahingon muodostavia tekijöitä eivätkä osoittaneet, että niille olisi aiheutunut todellista ja varmaa vahinkoa. Toiseksi ja toissijaisesti kantajat eivät ole näyttäneet toteen syy-yhteyttä oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittämisen ja väittämiensä aineettomien vahinkojen välillä. Kolmanneksi ja edelleen toissijaisesti aineettoman vahingon määräksi olisi arvioitava enintään 5 000 euroa.

146 Aluksi on arvioitava kantajina olevien yritysten johtoelinten jäsenille ja työntekijöille väitetysti aiheutuneet aineettomat vahingot ja sen jälkeen kantajille itselleen väitetysti aiheutuneet aineettomat vahingot.

Kantajina olevien yritysten johtoelinten jäsenille ja työntekijöille väitetysti aiheutuneet aineettomat vahingot

147 On huomattava, että kannekirjelmässä esitetyt vaatimukset koskevat pelkästään kantajina olevien yritysten omia intressejä eivätkä niiden johtohenkilöiden tai työntekijöiden henkilökohtaisia intressejä. Kantajat eivät myöskään ole vedonneet siihen, että niille olisi siirretty oikeus tai annettu nimenomainen valtuutus, joiden perusteella ne voisivat vaatia johtohenkilöilleen ja työntekijöilleen aiheutuneiden vahinkojen korvaamista.

148 Kantajina olevien yritysten johtohenkilöille ja työntekijöille väitetysti aiheutuneiden aineettomien vahinkojen korvaamista koskeva vaatimus on siis jätettävä tutkimatta, koska asiakirja-aineistosta ei ilmene, että kyseiset henkilöt olisivat valtuuttaneet kantajat nostamaan vahingonkorvauskanteen nimissään (ks. vastaavasti määräys 12.5.2010, CPEM v. komissio, C-350/09 P, ei julkaistu, EU:C:2010:267, 61 kohta ja tuomio 30.6.2009, CPEM v. komissio, T-444/07, EU:T:2009:227, 39 ja 40 kohta).

149 Kantajina olevien yritysten johtajille ja työntekijöille aiheutuneen vahingon olemassaoloa ei yleensäkään ole näytetty toteen. Kantajat ovat nimittäin tukeutuneet pelkkiin väitteisiin eivätkä ole esittäneet mitään konkreettista näyttöä, joka osoittaisi niiden johtohenkilöille ja työntekijöille aiheutuneen ahdistusta ja rasitusta siitä, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa. Kantajat eivät toisaalta myöskään osoita, että niiden johtohenkilöille ja työntekijöille olisi aiheutunut suoraa ja kantajille itselleen aiheutuneesta vahingosta erillistä henkilökohtaista vahinkoa.

150 Tämän perusteella vaatimus, joka koskee kantajina olevien yritysten johtoelinten jäsenille ja työntekijöille väitetysti aiheutuneen aineettoman vahingon korvaamista, on jätettävä tutkimatta ja joka tapauksessa hylättävä perusteettomana.

Kantajille väitetysti aiheutunut aineeton vahinko

151 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että jos kantaja ei esitä mitään seikkaa, joka osoittaisi sen kärsimän aineettoman vahingon olemassaolon ja laajuuden, sen on vähintäänkin osoitettava, että moitittu toiminta oli vakavuutensa takia sellaista, että se voi aiheuttaa kantajalle tällaista vahinkoa (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2009, SELEX Sistemi Integrati v. komissio, C-481/07 P, ei julkaistu, EU:C:2009:461, 38 kohta; tuomio 28.1.1999, BAI v. komissio, T-230/95, EU:T:1999:11, 39 kohta ja tuomio 16.10.2014, Evropaïki Dynamiki v. komissio, T-297/12, ei julkaistu, EU:T:2014:888, 31, 46 ja 63 kohta).

152 Tältä osin on ensinnäkin korostettava, että kannekirjelmässä ainoastaan mainitaan muita täsmennyksiä esittämättä, että kantajien maineelle on aiheutunut vahinkoa.

153 Näissä olosuhteissa kantajat eivät ole osoittaneet, että se, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa, oli omiaan vahingoittamaan niiden mainetta.

154 Nyt käsiteltävässä asiassa edellä 78 kohdassa esitetty toteamus, jonka mukaan oikeudenkäyntien kohtuullinen kesto ylittyi, olisi, kun otetaan huomioon tämän rikkomisen kohde ja vakavuus, joka tapauksessa riittävä kantajien maineelle väitetysti aiheutuneen vahingon hyvittämiseksi.

155 Toiseksi se, että kantajat ovat joutuneet kokemaan epävarmuutta muun muassa siitä, kuinka niiden päätöksestä K(2005) 4634 nostama kanne menestyisi, kuuluu olennaisena osana kaikkiin oikeudenkäyntimenettelyihin. Lisäksi kantajien on täytynyt olla tietoisia siitä, että asiat T-72/06 ja T-79/06 olivat jossain määrin monitahoisia ja että tämä monitahoisuus liittyi yhtäältä siihen, että unionin yleisessä tuomioistuimessa oli samaan aikaan vireillä useita päätöksestä K(2005) 4634 eri kielillä nostettuja kanteita, ja toisaalta siihen, että unionin yleisen tuomioistuimen oli tutkittava perusteellisesti kyseisten asioiden laajat asiakirja-aineistot ja erityisesti määritettävä niiden tosiseikat ja tutkittava oikeusriidat aineellisesti.

156 Asioiden T-72/06 ja T-79/06 oikeudenkäynnit, jotka kestivät 5 vuotta ja 9 kuukautta, ylittivät ennakoidun keston, jota kantajat ovat muun muassa kanteen nostamishetkellä voineet odottaa. Lisäksi asioiden T-72/06 ja T-79/06 oikeudenkäyntien kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välinen ajanjakso näyttää kestäneen 3 vuotta ja 10 kuukautta. Näiden ajanjaksojen pituutta ei voida mitenkään selittää prosessinjohtotoimien tai asian selvittämistoimien määräämisellä eikä oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvien seikkojen ilmenemisellä.

157 Näin ollen se, ettei asioita T-72/06 ja T-79/06 ratkaistu kohtuullisessa ajassa, oli omiaan aiheuttamaan kantajille enemmän epävarmuutta kuin oikeudenkäyntimenettelyissä tavanomaisesti aiheutuisi. Tällainen pitkittynyt epävarmuus on väistämättä vaikuttanut kyseisten yritysten päätöksenteon suunnitteluun ja liikkeenjohtoon ja siten osaltaan aiheuttanut aineetonta vahinkoa.

158 Kolmanneksi nyt käsiteltävän asian olosuhteissa sitä aineetonta vahinkoa, joka kantajille aiheutui niiden kokeman pitkittyneen epävarmuuden vuoksi, ei voida täysin hyvittää toteamalla, että oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi.

159 Tältä osin kantajat väittävät, että olosuhteet huomioon ottaen niille aiheutuneen aineettoman vahingon määräksi on arvioitava ”vähintään” 500 000 euroa.

160 Kantajat eivät kuitenkaan esitä riittävästi näyttöä, joka oikeuttaisi ne vaatimaan aineettomista vahingoista ”vähintään” 500 000 euron korvausta. Lisäksi on huomautettava, että kantajien vaatima korvaussumma koskee useiden eri aineettomien vahinkojen korvaamista ja muun muassa sellaisen maineen vahingoittumisen korvaamista, jota ei ole näytetty toteen ja joka voidaan joka tapauksessa riittävästi hyvittää toteamalla, että oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi (ks. edellä 152–154 kohta).

161 Toiseksi unionin tuomioistuin on todennut, että kun otetaan huomioon tarve varmistaa unionin oikeuden kilpailusääntöjen noudattaminen, unionin tuomioistuimet eivät voi pelkästään sillä perusteella, ettei tuomiota ole annettu kohtuullisessa ajassa, antaa kantajalle mahdollisuutta kyseenalaistaa sakon perusteltavuus tai suuruus, kun kantajan kaikki kanneperusteet, jotka koskevat kyseisen sakon suuruudesta ja siitä toiminnasta, josta sakko on määrätty seuraamukseksi, esitettyjä toteamuksia, on hylätty (tuomio 26.11.2013, Groupe Gascogne v. komissio, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 78 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 16.7.2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland v. komissio, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 194 kohta ja tuomio 8.5.2014, Bolloré v. komissio, C-414/12 P, ei julkaistu, EU:C:2014:301, 105 kohta).

162 Tästä seuraa, että se, että oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi tutkittaessa kannetta komission päätöksestä, jolla yritykselle määrätään sakkoa unionin oikeuden kilpailusääntöjen rikkomisesta, ei voi johtaa kyseisellä päätöksellä määrätyn sakon kumoamiseen kokonaisuudessaan tai osittain (tuomio 26.11.2013, Groupe Gascogne v. komissio, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 78 kohta ja tuomio 26.11.2013, Kendrion v. komissio, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 88 kohta; ks. myös vastaavasti tuomio 8.5.2014, Bolloré v. komissio, C-414/12 P, ei julkaistu, EU:C:2014:301, 107 kohta).

163 Kantajien niille aiheutuneesta aineettomasta vahingosta vaatiman korvauksen myöntäminen johtaisi sen määrän vuoksi tosiasiallisesti päätöksellä K(2005) 4634 määrätyn sakon määrän kyseenalaistamiseen, vaikkei ole näytetty toteen, että se, että asioissa T-72/06 ja T-79/06 oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi, olisi vaikuttanut sakon määrään.

164 Kantajien vaatiman korvauksen määrää ei siten voida pitää merkityksellisenä perusteena arvioitaessa, miten suurta korvausta niillä on oikeus vaatia.

165 Kun siis otetaan huomioon edellä 155–164 kohdassa esitetyt arvioinnit ja erityisesti oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylityksen pituus, kantajien oma menettely, tarve varmistaa unionin kilpailusääntöjen noudattaminen ja tämän kanteen tehokkuus, on katsottava kohtuulliseksi myöntää kummallekin yritykselle 5 000 euron vahingonkorvaus, jota voidaan pitää riittävänä korvauksena vahingosta, joka näille yrityksille on aiheutunut niiden asioissa T-72/06 ja T-79/06 käytyjen oikeudenkäyntien aikana kokemasta pitkittyneestä epävarmuudesta.

c) Korot

166 Kantajat vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin lisää niille myönnettävän vahingonkorvauksen määrään hyvitys- ja viivästyskorot, joiden määrä vastaa Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa korotettuna kahdella prosenttiyksiköllä, laskettuina kanteen nostamispäivästä.

167 Tässä yhteydessä on tehtävä ero viivästyskorkojen ja hyvitysluonteisten korkojen välillä (tuomio 27.1.2000, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, C-104/89 ja C-37/90, EU:C:2000:38, 55 kohta).

168 Hyvityskoroista on ensinnäkin muistutettava, että vahingon aiheuttavan tapahtuman ja vahingonkorvauksen arvioimisen välisen ajanjakson kulumisesta aiheutuvia epäedullisia seurauksia ei voida jättää huomiotta, koska rahan arvon aleneminen on otettava huomioon (ks. vastaavasti tuomio 3.2.1994, Grifoni v. komissio, C-308/87, EU:C:1994:38, 40 kohta ja tuomio 13.7.2005, Camar v. neuvosto ja komissio, T-260/97, EU:T:2005:283, 138 kohta). Hyvityskorkojen tarkoituksena on nimittäin hyvittää ajankulua siihen asti, kunnes vahingon määrä on arvioitu oikeudessa, riippumatta velallisesta johtuvasta viivästymisestä (tuomio 12.2.2015, komissio v. IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, 37 kohta).

169 Sen ajanjakson päättymispäivän, joka antaa oikeuden tähän rahan arvon tarkistukseen, on lähtökohtaisesti oltava sama kuin sen tuomion julistamispäivä, jolla todetaan velvollisuus korvata kantajan kärsimä vahinko (ks. vastaavasti tuomio 19.5.1992, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, C-104/89 ja C-37/90, EU:C:1992:217, 35 kohta; tuomio 13.7.2005, Camar v. neuvosto ja komissio, T-260/97, EU:T:2005:283, 142 ja 143 kohta ja tuomio 26.11.2008, Agraz ym. v. komissio, T-285/03, ei julkaistu, EU:T:2008:526, 54 ja 55 kohta).

170 Käsiteltävässä asiassa kummallekin kantajalle aiheutuneesta aineettomasta vahingosta myönnettävä korvaus koskee tämän tuomion julistamispäivää edeltävää ajanjaksoa, joten kyseistä päivämäärää edeltävälle ajanjaksolle ei ole aiheellista myöntää hyvityskorkoja.

171 Gascognelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta myönnettävän vahingonkorvauksen osalta edellä 168 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kantajilla on oikeus vaatia, että tähän korvaukseen lisätään hyvityskorot 30.5.2011 lukien.

172 Kantajat kuitenkin vaativat toisella vaatimuksellaan, kuten ne suullisessa käsittelyssä vahvistivat, että niille kuuluvan korvauksen määrään lisätään hyvityskorot ”laskettuina kanteen nostamispäivästä”.

173 Hyvityskorot, jotka Gascognelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta myönnettävään korvaukseen on lisättävä, on siten laskettava 4.8.2014 alkaen, kuten kannekirjelmässä on vaadittu.

174 Kantajat eivät niille aiheutuneisiin tappioihin vedotessaan ole myöskään esittäneet mitään näyttöä, joka osoittaisi, että Gascognen 30.5.2011 ja 16.11.2011 välisenä aikana maksamille pankkitakauskuluille olisi voinut kertyä korkoa, jonka määrä vastaa Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä (ks. vastaavasti tuomio 27.1.2000, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, C-104/89 ja C-37/90, EU:C:2000:38, 219 kohta ja tuomio 26.11.2008, Agraz ym. v. komissio, T-285/03, ei julkaistu, EU:T:2008:526, 49 kohta).

175 Gascogne ei siten voi vaatia soveltamaan hyvityskorkoa, jonka määrä vastaa Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

176 Ajan kulumiseen liittyvä rahan arvon alentuminen sitä vastoin ilmaistaan Eurostatin (Euroopan unionin tilastotoimisto) Gascognen sijoittautumisvaltiossa kyseisellä aikavälillä toteamalla vuotuisella inflaatioprosentilla (ks. vastaavasti tuomio 27.1.2000, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, C-104/89 ja C-37/90, EU:C:2000:38, 220 ja 221 kohta; tuomio 13.7.2005, Camar v. neuvosto ja komissio, T-260/97, EU:T:2005:283, 139 kohta ja tuomio 26.11.2008, Agraz ym. v. komissio, T-285/03, ei julkaistu, EU:T:2008:526, 50 kohta).

177 Gascognelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta myönnettävään korvaukseen lisättävän hyvityskoron määrän on siten vastattava Eurostatin kyseisen yrityksen sijoittautumisvaltiossa 4.8.2014 ja tämän tuomion julistamispäivän välisenä aikana toteamaa vuotuista inflaatioprosenttia, ja se voi olla enintään sen suuruinen kuin kanteessa on vaadittu.

178 Viivästyskorkojen osalta oikeuskäytännöstä toiseksi ilmenee, että velvollisuus maksaa tällaista korkoa syntyy lähtökohtaisesti vahingonkorvaukseen velvoittavan tuomion antopäivästä (ks. vastaavasti tuomio 26.6.1990, Sofrimport v. komissio, C-152/88, EU:C:1990:259, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

179 Viivästyskorkojen vahvistamisessa on aiheellista ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 soveltamissäännöistä 29.10.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston delegoidun asetuksen (EU) N:o 1268/2012 (EUVL 2012, L 362, s. 1) 83 artiklan 2 kohdan b alakohta ja 111 artiklan 4 kohdan a alakohta. Näiden säännösten mukaan korkokantana saamisiin, joita ei ole maksettu eräpäivään mennessä, käytetään Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa erääntymiskuukauden ensimmäisenä kalenteripäivänä julkaistua Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkoa korotettuna kolmella ja puolella prosenttiyksiköllä.

180 Nyt käsiteltävässä asiassa edellä 143 ja 165 kohdassa tarkoitettuihin vahingonkorvauksiin, joihin sisältyvät Gascognelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta myönnettävään korvaukseen lisättävät hyvityskorot, on lisättävä viivästyskorot, jotka lasketaan tämän tuomion julistamispäivästä siihen saakka, kunnes korvaus on kokonaan maksettu.

181 Nämä viivästyskorot on lisäksi vahvistettava enintään sen suuruisiksi kuin kantajat ovat vaatineet (ks. vastaavasti tuomio 19.5.1992, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, C-104/89 ja C-37/90, EU:C:1992:217, 35 kohta ja tuomio 8.5.2007, Citymo v. komissio, T-271/04, EU:T:2007:128, 184 kohta).

182 Viivästyskorkojen korkokannan on siis vastattava Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuten kantajat ovat vaatineet.

d) Päätelmä vahingonkorvausten määrästä ja koroista

183 Edellä esitetty huomioon ottaen nyt käsiteltävä kanne on hyväksyttävä osittain siltä osin kuin siinä vaaditaan korvaamaan vahingot, joita kantajille on aiheutunut siitä, ettei asioissa T-72/06 ja T-79/06 annettu ratkaisua kohtuullisessa ajassa, ilman että on tarpeen määrätä hankittavaksi kantajien toissijaisesti vaatimaa asiantuntijalausuntoa.

184 Vahingosta, joka Gascognelle aiheutui siitä, että pankkitakauksesta on ollut maksettava lisäkuluja, on myönnettävä 47 064,33 euron korvaus 4.8.2014 ja tämän tuomion julistamispäivän väliseltä ajalta laskettavine hyvityskorkoineen, joiden määrä vastaa Eurostatin kyseisen yrityksen sijoittautumisvaltiossa toteamaa vuotuista inflaatioprosenttia.

185 Kantajille aiheutuneista aineettomista vahingoista myönnetään kummallekin erikseen 5 000 euron korvaus.

186 Edellä 184 ja 185 kohdassa tarkoitettuihin vahingonkorvauksiin, joihin sisältyvät Gascognelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta myönnettävään korvaukseen lisättävät hyvityskorot, lisätään edellä 180 ja 182 kohdassa mainituilla ehdoilla määritetyt viivästyskorot.

187 Kanne hylätään muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

188 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Euroopan unionin tuomioistuimen esittämän oikeudenkäyntiväitteen 2.2.2015 antamallaan määräyksellä Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni (T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2015:80) ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin. Näin ollen unionin, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, on vastattava omista kuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kantajien oikeudenkäyntikulut sekä 2.2.2015 annettuun määräykseen Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni (T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2015:80) johtaneesta oikeudenkäyntiväitteestä aiheutuneet kulut.

189 Työjärjestyksen 134 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omista kuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan suhteellinen osuus vastapuolen kuluista, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

190 Käsiteltävässä asiassa kantajien vaatimukset on hyväksytty osittain asiakysymysten osalta. Kantajien esittämät vahingonkorvausvaatimukset on kuitenkin pääosin hylätty. Asian olosuhteet huomioon ottaen on näin ollen päätettävä, että kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

191 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen on päätettävä, että komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Euroopan unioni, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, velvoitetaan maksamaan Gascognelle 47 064,33 euron suuruinen korvaus aineellisesta vahingosta, joka tälle yhtiölle on aiheutunut siitä, että 16.11.2011 annettuun tuomioon Groupe Gascogne vastaan komissio (T-72/06, ei julkaistu, EU:T:2011:671) ja 16.11.2011 annettuun tuomioon Sachsa Verpackung vastaan komissio (T-79/06, ei julkaistu, EU:T:2011:674) johtaneissa asioissa oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi. Korvaukseen on lisättävä hyvityskorot, jotka lasketaan 4.8.2014 lukien tämän tuomion julistamiseen asti ja Eurostatin (Euroopan unionin tilastotoimiston) siinä jäsenvaltiossa, johon tämä yhtiö on sijoittautunut, kyseisellä aikavälillä toteaman vuotuisen inflaatioprosentin mukaisesti.**

2) **Unioni, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, velvoitetaan maksamaan Gascogne Sack Deutschland GmbH:lle 5 000 euron korvaus ja Gascognelle 5 000 euron korvaus aineettomasta vahingosta, joka näille yrityksille on aiheutunut siitä, että oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi asioissa T-72/06 ja T-79/06.**

3) **Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin korvauksiin lisätään viivästyskorot, jotka lasketaan tämän tuomion julistamisesta siihen asti, kunnes korvaus on kokonaan maksettu, sen korkokannan mukaisesti, jonka määrä vastaa Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa korotettuna kahdella prosenttiyksiköllä.**

4) **Kanne hylätään muilta osin.**

5) **Unioni, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Gascogne Sack Deutschlandille ja Gascognelle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, siltä osin kuin ne liittyvät oikeudenkäyntiväitteeseen, josta annettiin 2.2.2015 määräys Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne vastaan Euroopan unioni (T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2015:80).**

6) **Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne sekä unioni, jota edustaa Euroopan unionin tuomioistuin, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, jotka liittyvät tähän tuomioon johtaneeseen kanteeseen.**

7) **Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Papasavvas Labucka Bieliūnas

Kreuschitz Forrester

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä tammikuuta 2017.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta 2

Oikeudenkäynti ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset 2

Oikeudellinen arviointi 5

A Tutkittavaksi ottaminen 5

1. Ensisijainen oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan kannekirjelmä ei ole selkeä eikä täsmällinen 5

a) Aineellisia ja aineettomia vahinkoja kärsineen osapuolen henkilöllisyys 5

b) Väitettyjen aineettomien vahinkojen syy, sisältö ja laajuus 6

2. Toissijainen oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan väitettyjä aineettomia vahinkoja koskeva korvausvaatimus on vanhentunut 7

B Asiakysymys 8

1. Väite, jonka mukaan asioita T-72/06 ja T-79/06 ei ratkaistu kohtuullisessa ajassa 8

2. Väitetyt vahingot ja oletettu syy-yhteys 11

a) Väitetyt aineelliset vahingot ja oletettu syy-yhteys 11

Väitetysti menetetty mahdollisuus löytää sijoittaja aikaisemmin 12

Väitetyt tappiot, jotka ovat aiheutuneet sakon määrälle kertyneiden korkojen ja pankkitakauskulujen maksamisesta 13

– Alustavat huomautukset 14

– Sakon määrälle kertyneiden korkojen maksaminen 15

– Pankkitakauskulujen maksaminen 15

Aiheutuneen aineellisen vahingon arviointi 17

b) Väitetty aineeton vahinko ja oletettu syy-yhteys 18

Kantajina olevien yritysten johtoelinten jäsenille ja työntekijöille väitetysti aiheutuneet aineettomat vahingot 19

Kantajille väitetysti aiheutunut aineeton vahinko 19

c) Korot 21

d) Päätelmä vahingonkorvausten määrästä ja koroista 23

Oikeudenkäyntikulut 23